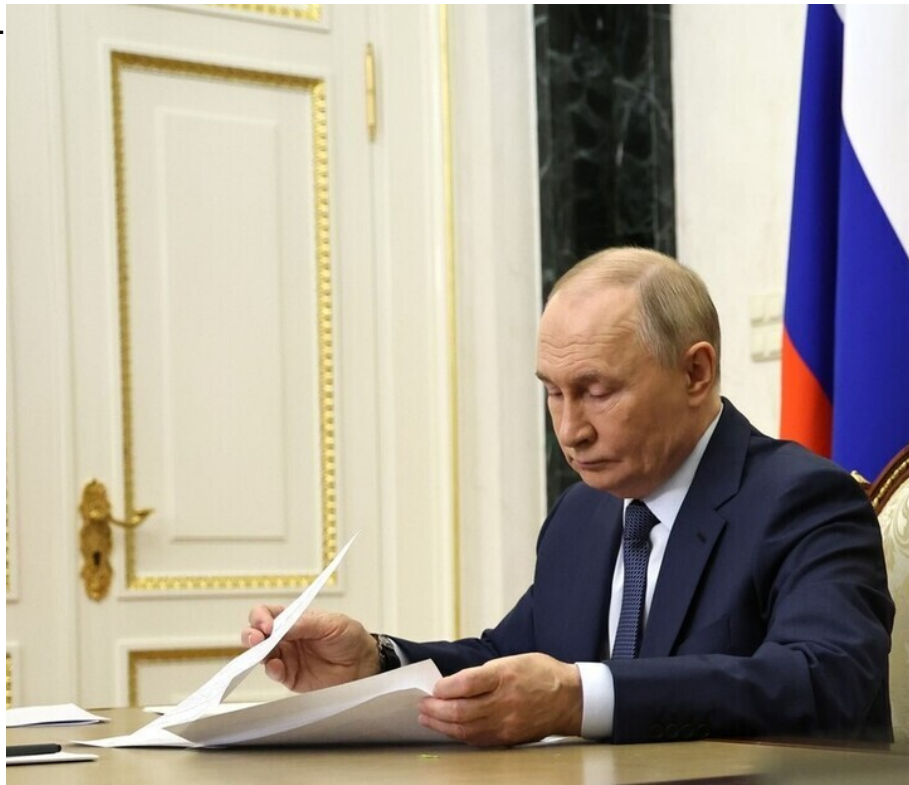

Владимир Путин је у суботу наговестио да се рат у Украјини можда „ближи крају“, што су коментари који покрећу питање зашто би руски председник сада можда желео могући крај рата, с обзиром на то како се борбе развијају.

Гардијан је понудио анализу разлога.

Русија губи замах на бојном пољу

Након неуспеле украјинске контраофанзиве током лета 2023. године, Москва је постепено освајала украјинску територију. Иако су руски напади били спори, исцрпљујући и скупи у погледу жртава, створили су утисак да Украјина полако, али неизбежно губи. Међутим, то се променило.

Украјинско поновно заузимање Купјанска у децембру — за који је Москва тврдила да га је освојила месец дана раније — изненадило је чак и западне војне стручњаке. Споразум који је у фебруару спречио освајаче да користе сателитски интернет сервис Старлинк —

као и руско ограничавање Телеграма, који се такође широко користи за комуникацију — помогли су Украјини да поврати око сто квадратних миља територије у Запорешкој области.

Према подацима Института за проучавање рата, Русија је у априлу изгубила контролу над 45 квадратних миља украјинске територије. То је први пут да је Русија претрпела нето територијални губитак од августа 2024. године (месеца када је Украјина извела изненадни напад на руску Курску област), и долази након што су освајачи остварили занемарљиве добитке у фебруару и марту. Победа Москве која се одвија „успореним темпом“ више не изгледа извесно.

Руски губици можда премашују број нових војника

Украјина тврди да је током последњих пет месеци убила или ранила више руских војника него што их је регрутовано. Иако је ове податке тешко проверити, Украјина своју статистику заснива на снимцима са бојишта. Наводи да је њена војска у марту и априлу месечно убијала или рањавала око 35.000 руских војника, углавном нападима дроновима.

У међувремену, ниво руске регрутације пао је на око 800 до хиљаду људи дневно током 2026. године (24.000 до 30.000 месечно), према економисти Јанис Клуге, на основу анализе регионалних буџетских података. То би било у складу са изјавама бившег председника Дмитрија Медведева, који предводи руску комисију за регрутацију, а који је рекао да је „више од 80.000“ људи потписало уговор у првом кварталу.

Такође нема непосредних назнака да Путин има жељу да покрене другу јавну мобилизацију након друштвених немира које је изазвала прва у септембру 2022. године.

Украјински напади на рафинерије излажу Русију паду цена нафте

Руска економија је почетком 2026. године посустајала, али је нагли раст цена нафте изазван нападом Доналда Трампа на Иран подстакао опоравак. Приходи од извоза нафте, кључни за руски државни буџет, износили су 19 милијарди долара (14 милијарди фунти) у марту, у односу на 9,8 милијарди у фебруару — што је највећи месечни износ од јесени 2023, према подацима Кијевске школе економије.

Међутим, недавни украјински напади ракетама дугог домета и дроновима на руске извозне терминале за нафту у Приморску и Уст-Луги на Балтику — две од укупно 14 рафинерија или терминала које је Украјина наводно бомбардовала у априлу — значајно су смањили обим извоза. Дневни извоз пао је са 5,2 милиона барела дневно на 3,5 милиона, према речима Сергеју Вакуленку из Карнеги фондације.

За сада је виша цена нафте била више него довољна да надокнади процењени пад руског извоза, закључио је Вакуленко, али би се то могло брзо променити уколико САД и Иран постигну споразум о поновном отварању Ормушког мореуза и цене нафте нагло падну.

Украјина постаје суперсила у ракетама и дроновима

У почетку, након што је Украјина нападнута, била је у великој мери зависна од западне војне опреме и обуке. Кијев је једно време полагао велике наде у западне ловце Ф-16

како би покушао да оствари пробој — као и у америчке противваздушне системе Патриот за заштиту свог ваздушног простора.

Постепено је постало јасно да се западне залихе смањују, што је подстакло Украјину да више улаже у сопствено знање и опрему. Успех се показао кроз дубоке ударе на руску нафтну инфраструктуру — укључујући три напада дроновима током последње две недеље на рафинерију у Перму, удаљену 930 миља од линије фронта.

Долазак јефтених пресретача на фронт почетком пролећа дао је Украјини нову наду да може да обори готово све руске ракете осим оних најбржих док залихе ракета за Патриот системе постају оскудне. Украјина тврди да су њени пресретачи, укључујући систем Стинг компаније Вилд Хорнетс, оборили 33.000 дренова током марта — двоструко више него претходног месеца. Технологија је већ почела да се извози у Саудијску Арабију, Катар и УАЕ, земље које је Иран напао током пролећа.

Русија се чак прибојавала да би Украјина могла да гађа параду поводом Дана победе на Црвеном тргу током викенда, што је подстакло Володимира Зеленског да изда декрет којим дозвољава одржавање догађаја.

Путин се можда нада да ће поново пробудити интересовање Беле куће

Главни руски напор већ неко време је дипломатски. Владимир Путин се нада да може да убеди Доналд Трамп да примора Зеленског да одустане од остатка Доњецке области како би надокнадио застој у напредовању на фронту. Управо је такву понуду Путин изнео на самиту на Аљасци у августу и иако су је САД разматрале, Трамп је није наметнуо Украјини.

Џејмс О'Конор / АП / Гетти / Република Српска